

תְּלֻכּוֹת חִנְבָּה סִימָן תְּרֻעָּה תְּרֻעָּה

הגה ואמ' מְרַלִּיק בְּשִׁנֵּי פְּתִיחָה, אַיִלְמָן בְּאַמְדֵד מֶקֶם וּבְשִׁנֵּי מְרַלִּיק בְּלֹא בְּנֵבָה (רוֹזְוֹ). מִיהָה, בְּוֹמָן כֹּה שָׁבָלָם מְדִלִּיקָן (נְד) בְּפִנֵּים מֶלֶשׁ וְאַין כָּפֵר לְבִנֵּי רְשֹׁוֹתְרָבִים כָּלָל, אֲפָלוּ יְשַׁחַד אוֹ לְבִתְהָרָה פְּתִיחָה לְהַרְבָּה וּרְחוּתָה אֲין מְרַלִּיקָן אֶלָּא בְּעַמְתַּב בְּפִנֵּים, בְּנֵבָה לְיָדָה, וְכֵן הַפְּנִיגָּג פְּשָׁוֹת:

תְּרֻעָּה זִמְן כְּדָלֶת נֶר חִנְבָּה, וּבוּ בָּי' סְעִיףִים:

A אֲין מְדִלִּיקָן נֶר חִנְבָּה קָנָם שְׂתַשְׁקָע הַמְּחָה אֶלָּא * סְוּף שְׁקִיעָה, *לֹא מְאַחֲרִים *זֹולָא מְקִידִים. בַּיִשְׁ מֵ שָׁאוּמָר (ב) שָׁאָם הוּא עָרוֹד יְכוֹל לְהַקְדִּים (ג) מְפָלָג הַמְּנַחָה וּלְפָעָלָת,

בָּאַר הַיְטָבָה

חַכְס אַבְיָסִין צָא וּבְתִשְׁבָותָ דְּדָאַלְיָה סִימָן זָה וְעַז בִּידְאַהָרָה בְּכָה שְׁעַטָּע לְפִקְשָׁוֹת, וְדִיקָּן:

(ה) סְוּף. הַנְּגָעָה הַכּוֹבִיכִים, בְּיָח, סְמָיָה:

שְׁנַי פְּנִים שְׁקִיבָּה קָנָתָת וּמָסְמָךְ שְׁרֵדָה אַהֲרֹן הַדְּקִיקָה בְּפִתְחָה שָׁנָה, עַשְׁ:

מְשֻׁנָּה בְּרוּוֹת

בְּבִית אַחֲרָה. אֲכֵל אָם הַסְּבָנִים אוֹ שְׁבִיתָא אַחֲרָה חַלּוֹק מְתוּכוֹ, אַחֲרָה-עַל-פִּי שְׁהָם שְׁלָל אַקְסָא אַחֲרָה צְרוּךְ לְמְרַלִּיק בְּשִׁפְעָן (נְמ) מְשֻׁוּם חַדְשָׁה⁶⁸, (ס) שְׁיִצְחָדו שְׁעַנִּי בְּנֵי אָרָם זְרִין שְׁם. (סְמ) וַיֵּשׁ מְקָלִין בְּשִׁשְׁתִּיחָן שִׁיכְנָן לְאַרְם אַחֲרָה: (נְד) בְּפִנֵּים מְפֻשָּׁת. הַנְּגָעָה (אַמְּ) שְׁבָנָן הַשְׁוֹר הַיּוֹ מְדִלִּיקָן אֶלָּא פָתָח נְבִית מְבִפְנִים וְקַרְיָה עָזָזָן עַל-פְּלִפְנִים הַפָּר לְעוֹבָרִים, עַל-כָּלֵן יְשַׁחַד כָּל שְׁאיָן הַפָּר בְּרָאֵי לְעוֹבָרִים, (אַמְּ) מִה שְׁאָינָן בְּן עַבְשָׁו שְׁמַרְלִיקָן מְקַשֵּׁש בְּפִנְמִים⁶⁹ וְלֹא אַקְפָּתָת לְןָן כָּל לְפִשְׁתָה הַפָּר לְבִנְיָה רְשֹׁוֹתְרָבִים, עַל-כָּל אַקְפָּתָת לְןָן בְּחַשְׁדָא דִּירָה:

A אֲם סְוּף שְׁקִיעָה. הַנְּגָעָה (ה) צָאת הַכּוֹבִיכִים, שְׁאָז הַעַם עַוְרָנִין וְשְׁבִינִין וְרוֹאָנִין בְּכִヒָתוֹ וְאַיְבָא פְּרָסִימִי נְסָא, אַיְן בְּשִׁרְבִּי שְׁבָתָה מְקִידִים, וְבְלִקְאָן בְּסִימָן תְּרָעָת. וְהַגָּה נְמַחְבָּר סִתְמָן גְּדֹועַת הַטוֹּר וְוִשְׁעָמוֹן וְבְקִרְבָּא לְהָרָה רְמָה שְׁאָמֵר שְׁבָנָא דְּמָן כְּדָלֶת הַטְוֹר וְשְׁעָמוֹן, וְבְלִקְאָן בְּסִימָן תְּרָעָת. וְהַגָּה נְמַחְבָּר שְׁבָתָה יְשַׁחַד (ב) גְּרָבָה רְאַשְׁוֹנִים שְׁבָנָא לְהָרָה רְבִנְתָה הַגְּבָ� הַוָּה עַל-קְחָלָת שְׁקִיעָה (א) שְׁנָה, וְהָוָא בְּעַרְעָה רְבַע שָׁהָה מְקִידִים⁷⁰. וְעַזְנִין בְּבָאַר הַלְּכָה שְׁבָאָרָנוּ, דְּלָאָתָן הַגְּנִישִׁים הַגְּנוּגִין לְהַחְפָּלָה לְמְרַלִּיק קָדָם מְעָרִיב, אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, נְכָנָן לְהָגָן לְבַחְחָלה לְמְרַלִּיק קָדָם מְעָרִיב, וְקַנְנִין בְּחַבְבָּמָן וְקַעְעָה וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן⁷¹ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה מְבָנָה וְקַעְעָה וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן⁷² (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן⁷³ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן⁷⁴ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן⁷⁵ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן⁷⁶ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן⁷⁷ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן⁷⁸ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן⁷⁹ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן⁸⁰ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן⁸¹ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן⁸² (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן⁸³ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן⁸⁴ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן⁸⁵ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן⁸⁶ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן⁸⁷ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן⁸⁸ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן⁸⁹ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן⁹⁰ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן⁹¹ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן⁹² (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן⁹³ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן⁹⁴ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן⁹⁵ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן⁹⁶ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן⁹⁷ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן⁹⁸ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן⁹⁹ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן¹⁰⁰ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן¹⁰¹ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן¹⁰² (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן¹⁰³ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן¹⁰⁴ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן¹⁰⁵ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן¹⁰⁶ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן¹⁰⁷ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן¹⁰⁸ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן¹⁰⁹ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן¹¹⁰ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן¹¹¹ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן¹¹² (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן¹¹³ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן¹¹⁴ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן¹¹⁵ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן¹¹⁶ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן¹¹⁷ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן¹¹⁸ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן¹¹⁹ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן¹²⁰ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן¹²¹ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן¹²² (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן¹²³ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן¹²⁴ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן¹²⁵ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן¹²⁶ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן¹²⁷ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָה שְׁמָן) שְׁנָה אַחֲרָ צָאת הַכּוֹבִיכִים, וְקַנְנִין בְּהַגְּהָאָן¹²⁸ (אַבְנִין שְׁילָבָה בְּלִקְחָ

הַלְבָות חֲנִכָּה סִימָן תְּרֻעָה

ביאורים ותוספים

השוויע שט), וי"א כיב וחציו דקוט, וי"א כ"ד דקוט.

ומי שנוהג להדרlik בצעת הכוכבים (והוא הדין בהדרlik במוציאי שבת שלכל הדעות מלוקים בצעת הכוכבים), ומਮוצע לחוש לצאת הכוכבים ברית אך רק בתורת החומרה והדיור, דעת הגראי' אלישיב והגר"ח קנייטסקי (שבות יצחק חנוכה פ"ד עמי עת, פנוי חנוכה פ"ח עמי קדר קנה, נר חנוכה פ"ב הע' ב, ספר חנוכה פ"ג ס"ז) שענן לאחר ולהדרlik רורת חנוכה בצעת הכוכבים של זמן ר"ת, בין שיש לחוש לדעת הרמב"ם (הובא בביב"ל לא) שאם עבר חצי שעה או מעט יותר מזמן ההדרlik, שוב לא ידרlik (וצאת הכוכבים של רית מאוחר יותר מחוץ שעה מעצת הכוכבים של האוניות), וכן מה הגראי' אוירברך (הלייבות שלמה חנוכה פטיז טיטו ודבר הלכה אחרות לא) אף שבל השנה נהוג שלא לעשות מלאכה עד צאת הכוכבים של ר"ת, וכן דעת הגראי' קרליין (וחוט שני חנוכה עמי' שיה, פスキ הלכות חנוכה מהගראי' דין פריב' עמי' פ"ז הע' יא). אבל מי שנוהג ברית משות שחשש שמייקר הדין הלכה ברית, דעתם שם שינוהג כן גם בהדרlik נרות חנוכה. מайдך, בשורת אגרות משה (אויח' חד' סי' סב ד"ה ולפיז ד"ה וכוכ) משמען, שאף מי שנוהג במצויצי שבת ברית רק בתורת החומרה, אין לו למדור ולהדרlik במוציאי שבת חנוכה קודם לבן, ובפרט שאצלינו מלוקים גם בכל יומם בשעה מאוחרת בליל, משות שהיכר הפרוסום הוא לבני הבית, וכן דעת הגראי' ואונר (קובץ מבית לוי ח"ז עמי' כא). ומנהג הגראי' סולאליצ'יק (שבות יצחק שם) היה שלא לשנות את ומן יציאת השבת במוציאי שבת חנוכה משאר שבתות השנה.

() וכמובואר במעשה רב (אות רלה), שזמן הדרlik נר חנוכה הוא משתתקע החופה קודם צאת הכוכבים, על כן מלוקים קודם חפלת ערבית, וכן בתב החוי אדם (כלל קנד סי'). ומשמע שענן ציריך להדרlik מיד בתחלת השקיעה, אלא קודם צאת הכוכבים וכן ריקת הגראי' קנייטסקי, הובא בספר נר חנוכה עמי' יא), וכן משמען קצת בשעה עצ' להלן (ס"ק י"ד) ובביהיל (ר"ח לא), אכן בפייאור הגראי' לעיל (סי' רסא ס"ק יא) כתוב, שזמן הדרlik נר חנוכה הוא בתחלת השקעת החמה [וזראה בפייאור הגראי' כאן ס"ק ב הובא בביב"ל ד"ה עט] וכן הגו תלמידי הגראי' שעלו לארכ' ישראל (מונידים ומוניים ח"ב סי' קנד) לרקרק מאר להקרים ולהדרlik בתחלת השקיעה ממש [ואפשר שנагנו כן משות שנייני האופק], וכן מובה בשם הגראי' אוירברך (שם) שמנาง ירושלים מאי היה להדקפ מאר להדרlik בדק בהתחלת השקיעה, וכן נהג הגראי' סולאליצ'יק (שבות יצחק שם עמי' עט) להדרlik בזמנ ולא להפסיק רגע מזמן המנוחה שהוא מתחלת השקעה ממש [וזראה בקונטס חנוכה סי' א/orות ב ד"ה וכשהרצינו], וזה בא בשוראי אבני נזר (אויח' חד' עמי' תעט אותן יא וסי' תקד'אות ג' שימושהigen) ומהדרlik, כל רגע ורגע שלא מלוקים מאבדים הלק מהמצועה.

אכן, מנהג החז"א (חויט שני חנוכה עמי' שית), נר חנוכה בעל היה להדרlik בעשרים דקות לאחר השקיעה, וכן היה מנהג בעל האמור' אמר' הבית ישראלי' מגור' ש"ת תשובה וחנוגות ח"ב סי' שלז) להדרlik עשרים דקות לאחר השקיעה. ובטעם מנהגו של החז"א בפייאור הגראי' קרליין (חויט שני שט), שבאמת ידי כל השיטות, שהרי לדעת האוניות זמן וזה הוא צאת הכוכבים, המשך בעמוד הבא

[משנ"ב ס"ק א]

ازריך להדרlik בשפיכין ממשום ח"שד⁸⁸).

88) ובמוקם שעריך להדרlik מפני החשד, דעת הארגן קרליין (חויט שני חנוכה עמי' שט) שאפשר לססוך על הדילkt קטן שהגיע לחנוך [זרהינו שיחיע להדרlik נר].
הטעם שאין מברכים על נר מלוקים מפני החשד מבואר ברמ"א, ראה מה שכותב הגרש"ז אוירברך (הלייבות שלמה חנוכה פ"ג אחרות הלבה הע' סט) כמה טעמים זהה [זרה מה שבתנו לעיל (סי' ותרע ס"ק יב) לעשן אונק].

[משנ"ב ס"ק ז]

מה פלאין בן עכשו שמדרlikן מקש בפניהם

(89) וכך בזמנינו שיש המלוקים בחו"ז, דעת הגרש"ז אוירברך (הלייבות שלמה חנוכה פ"ג דבר הלכת אות יא ואורחות הלבה הע' יט) שכון שיש מלוקים בפניהם, אין חובי להדרlik משות חדש גם למי שמלוק בחוץ, וכן דעת הנר"ש ואונר (קובץ מבית לוי ה"י עמי' ד) והగראי' קרליין (חויט שני חנוכה עמי' שט), שבעון שבמנינו אין מקום ההדרlik שווה לכלום ואין זמן ההדרlik שווה לכלום, אין חובי הדרlik מפני החשד.
מайдך, דעת הנר"ש אלישיב (אשרי האיש ח"ז פלא' אות ז) שבפה יש חובי הדרlik משות חדש נס (ס"ק נג) וכן דעת הגראי' קנייטסקי (ארחות רבנו ח"ג עמי' ד-ה).

סימן תרעב

זמן הדרlik נר חנוכה

[משנ"ב ס"ק א]

על פהilitה שקיעה שנייה, והוא בערוך ובכע שעה פלא'ס) וכו', וכן נגוג הגר"א⁸⁹ [אכן ישיל פה קל-כך שמן שירילק חצי שעה אחר צאת הפקבבים⁹⁰].

() בפייאור עין השקעה שנייה, כתוב לעיל (סי' רסא ס"ק ב) ובביהיל שם (ס"ב ד"ה מתחילה השקעה), שדעת רית (זהו דעת החשו' שב) שיש שתי השקעות, השקעה ראשונה היא כשההמשמש מעתינו ושוקעת, וכן זה הוא יומם גנוזה, ושעור הילך מהלך שלשה ורביע מיל לאחר מכן זה מתחילה השקעה השנייה, ומזמן זה הוא בין השימוש, ושיעור מהלך שלושת רבע מיל לאחר זמן וזה הוא צאת הכוכבים.

דעת האוניות ועוד הראשונים, וכן דעת הגראי' להדרlik, שיש השקעה אותה והיא כהמשמש מעתינו ושוקעת, ומזמן זה מתחילה בין השמשות, ולאחר מכן מהלך שלושת ורביע מיל הלא צאת הכוכבים. שיטתת היראים היא, שבין השמשות מתחילה בשיעור מהלך שלושת רביע מיל קודם לתחלת השקעה [זראה בפייאור ש"ת (ס"ב ד"ה שהוא ד"ה קודם) ובביהיל לעיל (ס"ב רצג ס"ב ד"ה שלושה)].
שיעור זמן מהלך מיל, כתוב במשנ"ב לעיל (סי' רנט ס"ק ט) ובביהיל שם (ס"ב ד"ה הוא) שהוא ייח' דקוט [זהו דעת

הלבות חנבה סימן תרעא תרעב

ביאורים ומוספים המשך

[משנ"ב ס"ק ב] קיורים להתקלל מעריב, דהוא פדרו) וכו', וכן ייש לחס שיעבור עקר צמן מקלתו, והואazi שעה מדינה גנערואן.

4) ולענן בדיקת חמוץ, כתוב לעיל (ס"י תלा ס"ק ח) שיש הסוברים שאף על פי שהפליט עברית היא תדרה מים יש לדקדים לה את ברוקת החמצן. אלא אם כן יש חשש שישכח להתקלל עברית אחריה הבדיקה, או כשמתפללים עברית במנת ביצור שאו יש תורה לקבעם אחר הדיקפה, יש הסוברים שבכל אופן יש להקדים תפילה עברית לדיקת חמוץ, משום שתדרר ואני מדריך תיר קודם, וכותב בשעה"ז שם (ס"ק יא) יודע bid כmor עבד והעביר במור עבד (וראה בבי"ל ד"ה ולאן), ומושם כך, אם וראים שכבר

ומי שיש לו מנגן קבוע לעברית בשעה מאוחרת, דעת הגרשין אויערבך (שלמי מועד פמ"ז עמי יי"ט) שמצויר לו להדליך נורת חנוכה בצעת הכוכבים ולהחפלו עברית לאחר מכן, שכן אין דין תידיר תשאיו תדייר תייר קודם אלא במי שרוצה לקיים את השיעור במנן אחד [וראה בשוע"ל לעיל (ס"י רפו ס"ג)], וכן דעת הגרשין שניהם במנן אחד (פנוי חנוכה פ"ח עמי קס) והגריש ואונגר (קובץ מבית לוי חי עמי א), וכן דעת הגרשין קינטסקי (נр חנוכה פ"ב הע' יז).

אכן, הדמtpל עברית במוחצאי שבת בשעה מאוחרת, דעת הגרשין אלישיב (פנוי חנוכה שב עמי קסח קסט) שאינו רשאי להקדיב ולהדליך נורת חנוכה בצעת הכוכבים קודם תפילה עברית, בין שהפילה עברית במוחצאי שבת והוא חלק מההבדלה בין קوش לחול [וראה במעשה רב (אות רלו)].

ומי שאנו יכולים גם להתקלל בצעור ועם להדליך נר חנוכה במננו ובכך שנעמע בא מקומות ישב שעאן בו מנין קבוע להיפליג דעת הגרשין אלישיב (אשר האיש ח"ג בל"ז אות ז) שעופף שידליך נר חנוכה במננו משותף בצעור, וכן דעת הגרב"ע אבא שאל (נр צין פ"ז סי"א).

5) ומ"ש אשתו חזרות לבית אחרי צמן ההדלקה, ורוצנה שימותין לה בעלה עם הולכת הנורת עד שתוחזור הביתה, ויש בכר משוב שלום בית, דעת הגרשין אלישיב (פנוי חנוכה שם עמי קעג-קענד) שלא ימתון לה אלא אם כן היא חוזרת לבית בתוך החצי שעה לאחר צאת הכוכבים, בעוד שעיקר זמן ההדלקה הוא עד חצי שעה אחרי צאת הכוכבים, ואם הוא מלוק בתרח' ביתו [זהו הדין למוליך בחלהן, רעטע שם (עמי קעג-קענה) שאפשר לאחר אמת ההדלקה כביש ביטול תורה דרכבים אם ידליק במנן רעטע שם, שיש לו להמתין עד שאשתו חזרה הביתה [וראה רמ"א להלן (ס"ב)].

מайдך, דעת הגרש ואונגר (קובץ מבית לוי ח"י עמי ג) שבכל אופן יש לו להמתין עד צמן ההדלקה, וכן דעת האבראי אבא שאל (נр צין שם) שגם תגרם על די נך מחלוקת, יש לבעל להמתין לאשתו, וכן ספר הגרשין קינטסקי (נר חנוכה פ"ב הע' ח) על הגראי'ה ונונפלר, שהיא מקידד להדליך בשקיעה בדעת הארא'א, ובשאשתו לא היהת בוגן ההדלקה, המתינו לה בערך שעיה ער שחוורה, וביאר הגראי'ה זונפלר, שהרי הדין הוא שנר ביהו עדין על נר חנוכה משום שלום בית במאור בשווע לנקן (ס"י תרעט סי"א). ואם כן כל שכן שיש לאחר את ההדלקה ממשום שלום בית.

[משנ"ב ס"ק ב]

שאמ הוא טרוד [וכו"], רוזה לומר, שעלא וקהה לו פנאי אפר-בקען. המשך בעמוד הבא

ולדעת ר"ת וכן זה הוא תחילת השקיעה השנייה [כפי הנראה ההו"א לשיטתו שלפי אפק ארין ישראל אחריו השקיעה, רוקט דוא 40-45 רוקט דוא 30 רוקט אחריו השקיעה, ואם כן תחילת השקיעה השנייה היא בערך 20 רוקט אחריו השקיעה הראשונה, ומ"מ אפשר לסוברים שצריך להדליך בתחילת השקיעה הראשונה, כל שההדלקה חור חי שעה לשקיעה ייזדים יי"ז חובה גם לשיטתם, ואפילו לסוברים שצריך להדליך ממש בעצת הכוכבים, מ"מ אפשר להקים ולהדליך כרבע שעה קודם כמבואר בבי"ל (ד"ה ולאן). והגריש קינטסקי (ארחות רבנו ח"ג עמי יי"ז) ביאר, שהטעם שהחוויא לא הדליק בשקיעת החנינה הוא משום שישרגא בטיראה מאי אהני זוכן כתוב הגרא"ה קינטסקי בספר נר חנוכה שם, וראה בבי"ל ד"ה ולאן, ומושם כך, אם וראים שכבר

חשוך בלילה המוען, אפשר להדליך קעת קודם לנו, ובשות' אגדות משה (אר"ח ח"ד ס"ז קאות ו) כתוב, שעדרף להדליך נר חנוכה עשר דקות לאחר השקיעה, ושה לה טעמים נוכנים נשם (ס"י סב ד"ה אבל) כתוב, שבאופן אמריקני תעשי וחצי דקות לאחר השקיעה הוא עצת הכוכבים לדעת הגראי'ה, חמישים דקות ולאחר השקיעה הוא עצת הכוכבים לרית' מיעקר הדין, וראה שב פרטיו דיניבם, וכן דעת הגרשין אלישיב (שבת יצחק חנוכה פ"ד עמי עא, פנוי חנוכה פ"ח עמי ק-קבב) שאם לעת גרא"א אין להדליך במנן השקיעה המודפס בלחות, וראה שם בטעם הדבר, וכען זו דעת הגרא"ע אבא שאל (נר צין פ"ז ס"ק ב) שיש להדליך כרבע שעה לאחר השקיעה המודפסת בלחות, שאו היא השקיעה האמיתית.

ולענן נער הנעשה בר מעזה בחנוכה, וממנוغو להדליך בשקיעת החנינה, הסתפק הגרא"ב פרנק (מקראי קדש חנוכה סי' יא אות ט) האט יכול להדליך קודם עצת הכוכבים שאו הוא מוחייב במנגנון, שלווה להמתין עד עצת הכוכבים שאו הוא מוחייב במנגנון קטן או ודעת הגרשין אלישיבך (הליקות שלמה הנוכה פט"ז סי"ד) שאינו צריך להמתין עד עצת הכוכבים שנעשה פרט, אלא דילך מיד בשקיעת החנינה, וכן דעת הגרא"ש אלישיב (אשר האיש ח"ג פל"ט פטקי שמותנות חנוכה עמי פג) שאינו צריך להמתין עד עצת הכוכבים, כיון שמעיקר הדין יונגן בהדלקת אביו ואינו מודליק אלא משום הידור, ועוד, שבין השימושות הוא ספק יומס ספק לחלה ואם בן יונגן שהוא כבר גדול, ועוד, שבין השימושות להונגן למן (ס"י תרעעה סי' ס) שיש אומרים שקען שהאגע לחונגן יוכל להוציא גודל בהדלקת, ואם כן הוא הדין בגין בהדלקה שהוא מליך בשקיעה [שהוא עדין קטן] הוא מוציא את עצמו שהאגע קרילין (ספר פנוי חנוכה פ"ג פיג' סט"ז, פסקי הלכות חנוכה מהגרא"אدين פ"ח אות ג) הגרא"ח קינטסקי (ספר חנוכה שם, נר חנוכה פ"ב סי"ז).

ማידך, דעת הגרא"ש ואונגר (קובץ מבית לוי שם עמי ז) שיש לו להמתין ולהדליך בצעת הכוכבים [וראה שווי' שבת הל"ז חי"ח סי' ד אות ב], וכן דעת הגרא"יל שטינגן (שלמי תורה חנוכה סי' ה אוט ב) שטוב יותר שלא ידליך בשקיעה אלא בשלהים וחמש דקות אחרת.

3) שapk שלפוסקים שומן הדלקת נר חנוכה הוא בתחילת השקיעה החנינה, אין צורך ליתן שמן אלא משיעור חצי שעה מהשקיעה כמבואר בבי"ל (ד"ה לא מאחרים) ובערוך החלון (ס"א), מ"מ כדי לצאת דעת הפסוקים שומן ההדלקה הוא בעצת הכוכבים, יש להנ שמן שידליך חצי שעה אחר צאת הכוכבים [וראה בבי"ל להלן ד"ה ובלבד].

הלוות תנבה בימן תרעא תרעב

ביאורים ומוספים המשך

שרהו לבעל לצות לאשותו שתרליך בזמנך, משליך כשב לבתו בשעה מאוחרת בלילה, וכן דעת הגורן קרליין (חוט שני שם עמי' שיח), וכן דעת הגורייש אלשיב והגורייש קנטיסקי (תורת המועדים סי' ייא, וראה בביבליה לפקון סי' תרשו סי' ריה ולהדריק). אכן, במושאי שבת שבלאו הבי' מאחרם את הדולקה נובבל יום, דעת הגורייש אלישוב (תורת המועדים סי' ח' שעירף שידליך בעצמו מאוחר בשיגיע לבתו זאם עדין יש שם תנעה ערה של עוברים ושביטים), משליך בזמנך על ידי שליח.

[משג'ב סי' ג]
הוא שעה ורביעי קום זאת הפוּקְבִּיטָם⁸.

(8) ולענין זמן הפלית מנוחה לרבי יהודה שהוא עד פלג המנוחה, כתוב לעיל (ס"ר רלבג סי' ד) שיש דעתו שלג המנוחה הוא שעה ורביעי קודם השקיעה, וכן לנען מי שהתפלל תפילה ערבית שנה ורביעי יעד השקיעה, כרוב שם (ס"ק י) שיש לטמוך ולהקל שלא יהו רוח להחפכל נשבירעט המתחפכל ערבית מפלג המנוחה יצא מבואר בשוע' שם (ס"יא), וראה שם פרדי דינט בותרג וכן כתוב לעיל (ס"י ררגג סי' י). ראה סי' ס' ב' מהן ר' קובלן עלייו שבת שעה ובע' קורט השקיעה, שיש לו להחמיר ולא לעשות מלאכה אך שקדום פלג המנוחה אי אפשר לקבל שבת מבואר שם, וראה במשנ'ב לעיל

ומי' משליך נרות חנוכה בערב שבת ומן רב קודם השקיעה, כתוב לקמן (ס"י תרטט סי' ב) ובשע'ץ שם (ס"ק ז) שאם יש לו אפשרות להחפכל תחילת מנוחה, רואй לכתחילת לעשות כן, שהרי מה שהוא מושליך זמן רב קודם השקיעה והוא מושם שאפשר לסמן על הקולא שטפל המנוחה ואילך אפשר לעשороו בנו לילה וראה לעיל (ס"ר רלבג סי' ה), ואכן אין רקפלל לאחר מכך תפילת מנוחה.

[ביהיל דה ולא]
אבל לא קלשדרליך רבע שעה או אפלו עגי' שעה לאערך קום זאת הפוּקְבִּיטָם⁹.
(9) ובבואר דעת השערע להקל בז' נר שבת לטר חנוכה, ראה בשווית שבת הלווי חזיא סי' קפה) ומדוגה שם.

6) והוא חדע שני שנצרכ ליצאת מביתו קדם ונין הדולקה, ובזמן הדולקה לא יזיה באפשרותו להקל בז' נר חנוכה, דעת הגורייש קרליין (צר חנוכה פ"ב סי' א ופייד סי' ג) שיכל להקל מפלג המנוחה, ואף שבזמן הדולקה לא יהיה בביתו, אין זה נחשב שהוא נערק מביתו, גם אם הוא חולך מביתו ליום או יומאים ו/orאה להלן שמות לתחילת דיליך בביתו בזמנך על ידי שליח.

7) ואך אם הוא יוכל להקל בשעה מאוחרת בלילה, דעת הגורייש אלשיב (פנוי חנוכה פ"ח עמי' קע-קען) ש"מ מש' לו להקים ולחדליק מפלג המנוחה, אלא אם כן הוא מדליק בתוך ביתו [וראה שם עמי' קע-קעה לענין הנמליך בחולון] ולא בפתח הפתוח לשרות דרביהם, ובזמן השקעה [או צאת המכבים, הכל לפי המנהג] לא יהיה בبيתו מי שיראה את הנוראות, שאנו עדיף שידליך כשחוור לבתו בשעה מאוחרת בלילה, משליך מפלג המנוחה.

וזם לא יוכל להקל אלא או בעצמו מפלג המנוחה או בזמנו על ידי שליח, כתוב בשווית שבת הלווי (חיד סי' ט) שראו שידליך על פוסקים שאבויו בעשעת הדחק המROLיך ומפלג המנוחה אינו מברך ואינו ירצה ידי חובה, ואכן ידליך בזמנו על ידי שליח ירצה ידי חובה לכל הדעתות, וכן דעת הגורייש אלשיב (פנוי חנוכה שם) והMRI קרליין (חוט שני חנוכה עמי' שיז). אבן דעת הגורייש אלשיב (פנוי חנוכה שם) שעירף שידליך בעצמו כרבע שעה קודם השקעה, משליך בזמנו על ידי שליח, מושם שרבע שעה לפני השקעה איינו בכלל כמה שאמרו יבלבד שלא יקריב, וראה ביהיל דיל ולא מקרים]. ובערב שבת שבלאו הבי' מודלקים מבעוד יום, דעתו (תורת המועדים סי' ח' ו) שעירף שידליך בעצמו מפלג המנוחה, משליך בזmeno [שהוא יותר קרוב לשקיעה] על ידי שליח.

והאם עדיף להקל בזמנו על ידי שליח, או שבזמן שבת הלווי (שם) שנראה להכريع שעירף שידליך בעצמו בשעה מאוחרת בלילת, משליך בזמנו על ידי שליח, מושם כר', דעתו (קובץ מבויות לוי חי עמי' ג) שבב אירע שהבעל מאחר מלטוא לבתו, לא יצוחה לאשתו להקל בזמנך עבורה בזמנך, אלא ידליך בעצמו כשב לבתו.

נאדרה, דעת הגורייש אוירבן (הלכות שלמה חנוכה פ"ז סי' ב)

הַלְבָכֹת חִנְבָּה סִימָן תְּרֻעָב

כיאורים ומוספים

מעט עוברים ושבים לאחר חצי שנה, דעתו (שם עמ' קס"ה קס"ה) שיש ענן להמשך את ההוראה לפرسם את הנס. כמו שמשמעות בוגרואה (שבת כ, א), והוא בשפת אמרת שפ'), וכן היה מנהגו (פנוי חנוכה הע' קג, וזה מה שכנהנו להלן ס"ק יא), וכן דעת הגראיין קרליץ (חוט שני חנוכה עמי טעו-שי, פסקי ההלכות חנוכה מהגראיין דנור פ"א אותן ב), וכן כתוב בשווית אוור לצעין (ח"א סי' מ"ד, אלא שלא כתוב שיש היזיר להדרילק יותר מחצי שנה), וכותב הגראיין קיפטסקי (ספר נר חנוכה עמי טודאות י"ז) שמנาง החוויא היה לבתו את הנרות חצי שנה לאחר עצה הכהנים, חוץ מביליה האחורה.

ומי שדיינו להדרילק בתוך ביתו, ואין צריך לרפסם הנס אלא לבני ביתו, ר"ן הגראיין אלישיב (פנוי חנוכה עמי קס"ה קס"ה) שלכל הדעות אין חיוב שידלק עד שיישנו כל בני הבית, אלא די שידלק חצי שנה, בין שאין אף פטוס הדנס בביית אלא לאוותם אונסם שראו את הנר בתחלת הלילה, מה שאנק בן המדרילק בחוץ-scalable נון באים בני אדם שעידין לא רואו את הננו, ומושום נך דעת הריטבייא הניל שציריך להדרילק עד שתיכלה רgel נולם זוראה בכל בו (ס"י מ"ד בעט הרה"ף שנבן שידלק כל ומון שבני הבית גנוריטם).

ולענין מקום שהעוברים ושבים אינם אלא נוראים, בתב בשווית אגרות משה (או"ח ח"ד סי' קה אות ז) שמסתבר שפרוסום הנס לכרכירים אינו כלום [נקן חנוכה מהשעה י"ז להלן (ס"ק י"ז)].

מאידך, דעת הגראיין אלישיב (שבת יצחק חנוכה פ"ד אות ג, פנוי חנוכה עמי קס"ה-קס"ה) שימושו מרשיין (שבת כא, ב ד"ה ר' גלא דורטורודאי) שהתרמודאים שהם נכרבים מהתעכבים בשוק לאחר שהחלכו הקונים היישראליים, ומבר שומן להדרילק החיה עד שתיכלה רילם, משמע שיש פרטום הנס גם לנכרחים נובל שכן שיש פרטומי ניסא ליהודים שעינם שומרי תורה ומצוות ואינם מותעניינים בנרות חנוכה), וכן דעת הגראיין קיפטסקי (פסקין שמועות חנוכה עמי צא, גם אני אווך חנוכה אותן מה).

(17) ואך שבמון זה יש מקומות בחוץ לארכן שאין סכנה בהדלקת נר חנוכה בחוץ, דעת הגראיין אלישיב (שבת יצחק חנוכה פ"ב עמי-מ"ב, בביאור שיטות הראשוניים שם) שבעין שבמון חוץ' והיתה סכנה גמורה להדרילק נר חנוכה, וגם במונטו בחוץ לארכן שריטם בין הנכרחים ימול להניע לידי סכנה בשעת הסכנה להדרילק בפניהם, ודעתו להמשיך את המנהג שהוא בשעת הסכנה להדרילק בחוץ, וזהו שם (עמ' מ"ה) שמי' יש מצווה להדרילק בחוץ במקומם שאין סכנה [ולענין הדלקה בחלוון, ראה מה שבתבו לעיל (ס"י תרעא ס"ק לח)].

ובארץ ישראל שלא דרים בין נכרחים ואין חשש סכנה כלל, דעת הגראיין אלישיב (שם, קובץ תשובות ה"א סי' ס"ג) שהיבטים מעיקר הדלק להדרילק בחוץ, וכותב הגראיין פראנק (מרקאי קודש חנוכה סי' ט) שכן הוא הדנה בירושלים להדרילק נר חנוכה בחוץ בתוך חיבת זוכחת כדי שלא תכבד הרוח, וככמוהר בשאלת יעב"ץ (ח"א סי' קט), הובא בשער תשובה סי' הרעג ס"כ).

מאידך, בשווית מנוחה יצחק (חו"ו סי' טו) כתוב, שלא ראיינו לצדריקו הדור בחוץ לארכן שנחמת להדרילק בחוץ אלא בפניהם, ובפרט ההולכים בדורכם של תלמידי הבушט ותלמידי תלמידיהם, וסיטים שם, שמצינו פעמים מספקים ונכנים לנוגדים להדרילק בפניהם, ובשווית שבת הלוי (חו"ו סי' פז) כתוב למלמד נוחות על המנהג להדרילק בפניהם. על פי תשובה הריב"ש (ס"י קיא) שפרוסום הנס לריכים מתקיים על ידי הדולקה שמולקיכם בבית הכנסת, ופרשום הנס לעצמו ולבני ביתו מתקיים בהדלקה שבבית.

המשך במילואים עמוד 109

[משניב ס"ק ג]
[ニックル クロク オム-ケン¹⁰].

10) ולענין ברכת שעשה ניסים על הרואה של נר חנוכה [למי שלא ידרילק ולא יליקו בשביilo באותו לילו], כתוב בשווית שבת הלוי (חו"נ סי' פא) שפשוט שאי אפשר לברך עליך מבעוד יומם שהרי ביום אין הנר נראה ואין פרטומי ניטה, ועל הדלקה בערב שבת שנשנית מבעוד יומם, הסתפק שם אם אפשר לברך ברכבת הרואה, ונשאר בצע"ע.

[משניב ס"ק ד]

[ニックル クロク シモン イルクイ¹¹].

11) מבואר בדבריו שציריך לככותו ולהזרר ולהדרילקו [וכן כתוב למן (ס"י רוחה סי' ח) לעניין מי שהדרילק בזמנם, וכן כתוב הקפ"ה החרים (ס"ק יב). ואם הרילק מפלג המנחה שלא בשעת הדחק ונען בו שמן בשיעור, ראה מה שכתב בשווית שבת הלוי (חו"א סי' קפ"ה).

[ביה"ל ד"ה ובלמד]

ואסרו להשפשש לאורה כל אותו סעון¹²) וכו'. גם בטעמה קחול קדם עצת הכהנים¹³ וכור, כבר התקל הפעצעה¹⁴).

12) ואפלו אם הדרילק מפלג המנחה שלא בשעת הדחק, כתוב בשווית שבת הלוי (חו"א סי' קפ"ה) על פי מסכת סופרים (פ"כ הי"ד) שאסור לידהות ממונג, כיון שיש מוץ נר חנוכה עליו.

13) אבל אם בכחה בערב שבת מבועד יום קודם קבלת שבת, ראה שיער ליקמן (ס"י תרעג ס"ב) ומושג'ב שם (ס"ק ב).

14) אבל אם הדרילק בזמנם ובכח בתוך חצי שנה, מבואר בשווית שם) שאינו צריך להזרר ולהדרילק [וראה במשניב שם (ס"ק א ו-ב'ה)].

[משניב ס"ק ח]

רק עד שתקלה רגיל מן השוק¹⁵) וכו', שקיה קהקר לעוברים וشبטים¹⁶, אבל האיקנא דקהפר הוא רק לנטיריביתות, לערום בעי שעור הירקע¹⁷).

15) והוא בחצי שנה, וככמוהר בשיער זוראה ביה"ל ד"ה ובלמד). ושיעור חצי שנה, דעת הגראיין קיפטסקי (תורות המועדים סי' יד) שהוא חצי שנה זמנית לפי זמן השיעות שלليلות חנוכה [וראה מאירי (שבת כא, ב ד"ה אחר שביארנו)].

16) ובמקומות שיש עוברים ושבים עד שעה מאוחרת בלילה, דיק הגראיין סולאייציק (קוטרש הונבה ומיללה סי' ה אות ד) מולשן הרמב"ם (פ"ד מהל' חנוכה ה"ה) שבת ביצה דואז ומן זה בנו חצי שעה או יותר שיש מקומות שבהם ומן הדולקה הוא יותר מאשר שעה, והינו כשיינו בשלוש עוברים ושבים בהדריך לאחר חצי שעה מזאת הכהנים [וראה בספר מאורי המועדים (עמ' קצט) שהגראיין סולאייציק דיק מהרמב"ם היפן מות, אלא שמנתו היה להדרילק עד שתבללה גאל הרכבים באortsו מקום, וראה גם ביה"ל לעיל (ס"א ד"ה לא מאחרים) שבייר שמה שבת הרכבים א"ו יתיר, כוונתו מעת יותר מחצי שעה], וכן כתוב בחידוש דריש"א החדרשים (שבת כא, ב ד"ה עד דכליא) זובכל מקומות הדור הוא בפי מה שהוא.

מאידך, דעת הגראיין אוירעבן (משניב ביצחק יקרא סי' א) שגמ במקומות שיש עוברים ושבים עד שעה מאוחרת בלילה, אין ודוב מעיקר הרין להדרילק אלא חצי שעה, אלא שש עד הזרר ולהדרילק במקומות אלו עד שתבללה גאל ומם, וכן היה מנהgo, וכן דעת הגראיין אלישיב (פנוי חנוכה עמי קט-קסה) שאין להדרילק יותר מהחצי שעה בעקבות הניל אלא ממשום הדור [ואפלו אם יש רק

הלוות חנכה סיון תרעב

קמא באר הגולה

ג' נוכנְלָבֶר (ד) שִׁיחַן בְּהַשְּׂמֵן עַד (ט) כְּנָמָן שְׁתַכְלָה רְגֵל מִן הַשּׂוֹק: בְּ "שְׁבָח אָז הַזַּי וְלֹא תְּרִיק
עַם שְׁקִיעַת חַמְפָה, מְרֻלִיך וְתוֹלֵך עַד שְׁתַכְלָה רְגֵל כִּן חַשְׁיק שְׁהָוָא בָּמוֹ חַצִּי שָׁעה, שָׁאוֹן הַעֲמָם
עוֹכְרִים וְשָׁבִים וְאַיְאָ פְּרָסּוּמִי נְסָא, (ה) הַלְּבָד אַרְיֵך לְפָנֵי בְּהַשְּׂמֵן *בְּגַעַת (ו) קְשָׁעוֹר, יְוָאמֵן
בְּהַיּוֹת, (ו) בְּכָול (ט) לְבָכוֹתָה לְאַמְרָר שְׁעַבָּר וְהַזְּמָן, יְכַן בְּכָול (ח) לְהַשְׁפָּשָׁת לְאוֹרָה לְאַסְרָר
זָהָבָן. הַגָּה יְשָׁאָמְרִים (ט) שְׁבָמָן קְזָה שְׁפָדְלִיק בְּפָנִים (ט) אַיְוֹ אַרְיֵך לְזָהָר לְמַדְלִיק קְזָם שְׁתַכְלָה רְגֵל כִּן
הַשּׂוֹק (וְרַע וְטוֹר בְּטַמְנוּסָה), *זְמַפֵּל קָקוּם טֻוב לְזָהָר גַּס בְּזַעַם צָהָה, וְמִיהָה, קְנִי מְלִי לְבַתְחָלָה, אַכְל אַם עַבְדָּר
טַבְרָה רְגַשָּׁה.

שערית תשובה

[ג] שתכלחה. עביהש שצובק בשים שטחנא כו' לאביך אופר פדריך וב' כטבנ'ו, ואחריך בקאי דברי חמאז'ו וכוסט מחד'ו, ובקיין בשבי' זקוח שלדרי כהמיט'ו בס' קהפלים, שטס פבאי זבאל נס' וקם' עיז': אכן בשכחא זעב' ובקעריז'ו רוי' צוורי למלכני נולך אופר קפלל עזרות' ווין ערן לונא דזראי קידר קלום פבאי צפאי' לפקדר פוןזאנה קמע' שבדראז'ו וטומן קשחת' דר' וכ' עיש', עזון טפונ' טפונ' והבד' צאנאי' (פקי'ב) יאנז'ה' שטס וטב' בדורלאר עריש' ווין האשל-אלכט'ים פאן' בשם דהשבר' אנטון ווין חמץ' שעראה גלקום לד' סייט'ו' זונט'ו' גורברס' בסוטו' סטקו' ב.

(ג) שטכללה. ובב שכחהו ששלוחן חידת קליק אמר מפללת ערכות ואקדיר בששותהיל וצפו לא לאבל וויל גולד צדר פוןקליק וגס הונחיל פולסק. ובכ"ס במתשאבת שבחותראזבק חיב' סטן מ. ע"ש. ובב הטמא: מי של לא ההפול מעירב מRELICK קם. קאייזerman כיר למחש פלאג' מעריב. וככ"ס המכחד בפונגוון: (א) לבלבזקה. ובכ"ה שבב שלמה נברטה. אך אם נקבע מעצמו אסיד רוגנות פטען אף שדילך לא נברטה.

באור הלכה

שענויות ומוגנות. וכך כל (ב) לברך גוט-פֿרְטָן¹⁰: (ד) שִׁיטָן בְּהַ שְׁמָן יְדָן וְכֵי'. אך לא נקליק פְּלִילָה לִיאָא אַרְסּוֹמִי נְפָא. ואם לא נמן בה שטמָן ורק קְשֻׁעָר פְּגִיעָה בְּנָהוּג בְּכָל יוֹם, יְקַרְוּ וְיַמְּנוּ בָּה שְׁמָן וְגַדְלִין¹¹; (ז) ומכל מוקם לא יְקַרְרֶב וְבְּרוֹן: ב (ח) הַקְּרָב אֲרִיךְ לְמַן וְכֵי' בְּקָה וְכֵי'. מִשְׁמָעַ רָאֵם הַדְּלִיק זְמִינָה אַתָּר שְׁקִיעָה הַתְּמִימָה אֵין אַצְּרִיךְ לְמַן שְׁפָנָן פְּלִיכְךָ רָק עַד שְׁתְּכַלָּה וְגַלְגָּל פְּנֵי שְׁוֹקוֹם¹². אָמֵן כֵּל וְהַ הַזָּא לְדוֹן הַפְּלִימָד שְׁנָה נְקַפֵּה לְעַבְרָתָם (שְׁבָטִים¹³). אָקְל בָּקָר אַיִּגָּן דְּמַקְרָב הַזָּא בְּקָנִיר-בִּתְחוֹן, וְעַלְמָן בְּאַיִּשׁ שְׁעוֹר הַבְּיִרְעָבָן פְּפִיחָה). אָף מְדֻלִּיק אַתָּר שְׁלֵבָה הַגְּלִיל מִשְׁקָעֵב עַד הַשְּׁעָרָה [פְּמִינָן]: (1) חַשְׁעָרָה. וְאָף גְּזַמְּנוּ (ז) אַצְּרִיךְ בְּשֻׁעָרָה כְּהָה הַשְּׁעָרָה וְכֵי'. אָכְל אָם נְמַנָּן בָּה שְׁמָן כְּרָבָה שְׁזָלִיק יְוָרָא אַזְּנָן בְּזָמָן מִצְּרָה, אָכְל בְּגָרְבָּות שְׁלֵשָׁה (ט) יְשַׁׁחַד הַדְּרוֹר מִצְּרָה שְׁמָן אַגְּרָבּוֹת¹⁴; (ט) וְמְכַל מַמּוֹם אֵין לְעַשְׁׂוֹם בְּדוֹלוֹת יוֹמָר מִצְּרָה. כְּהָבָה הַבִּרְיִיסְקָבָה בְּשָׁם אַחֲרוֹת-תְּרִיבָה: מִי שְׁבָרָבָה וְתְּדַלְקָה נֶר אַתָּה בְּלִילָה שְׁנִיה, קְדָלִיק אַחֲרִיךְ עֹור בְּרִיךְ אַתָּה וְלָא יְבֹרֶךְ. וְעַלְמָן בְּקָרְבִּים מְגַדִּים שְׁפָעָנָה, דְּאַפְּלָן לְאַלְמָה וְעַצְּמוֹ מִקְהָלָה רָק עַל בָּר אַתָּה וְאַסְּרָרָךְ גְּנַדְפָּן לוֹ עַוד גָּר, גְּסַבְּן לְאַיְבָּר עֹור, פִּי מְדִינָא אֵין חִזְבָּה רָק נֶר אַחֲרָה. וְהַשְּׁאָר מִשְׁמָנָת הַהְוֹרָאָה, פְּנֵיל: (ז) יְכֹלָל כְּבָבוֹתָה וְכֵי'. שְׁאַינוּ מִקְחָה קְשָׁמָן וְרָק לְאַלְמָה צְבָנָה וְכֵי' שְׁעָרָה לְמִצְּנָעָה¹⁵, וְעַלְמָן מִפְּרָתָן לְכְבָתוֹת¹⁶ וְרָק מִשְׁצְּרִיךְ לְשִׁעְרָה תְּזִיזָה לְמִצְּנָעָה¹⁷, וְעַלְמָן מִפְּרָתָן¹⁸ וְמְכַל קְפָּדָה הַקְּבִיכָּמוֹ (ט) בְּפָה אַהֲרֹנִים דְּלִכְבָּחָלה וְלִכְבָּנָות מִפְּרָתָן¹⁹. וְמְכַל קְפָּדָה הַקְּבִיכָּמוֹ (ט) בְּפָה אַהֲרֹנִים דְּלִכְבָּחָלה טוֹב לְסְבָכָות²⁰ שְׁאַינוּ מִקְחָה כְּשֶׁמְן אֵלָא לְשִׁעְרָה בְּרַקְהָה, מִשְׁוָם קִישׁ מִפְּנֵי הַפְּסִיקָתָם שְׁסִובְרִים דָּام נְמַנְּסָחָת. הַקְּחָה לְמִצְּנָעָה בְּלִילָה, (ח) לְהַשְׁפָּמֶשׁ לְאוֹרָה כֵּר. וּנְשַׁׁמְּנָה מִקְחָמִין (וְי) שְׁבָעָדָה שְׁהִגְרוֹת דּוֹלָאָקָן אֵין לְהַשְׁפָּמֶשׁ לְאוֹרָן, מִשְׁוָם קְרוֹתָה²¹ (ז) שְׁלָא גַּרְעַל מִלְּקָבְנִים. רֹזֶחֶל וּמְוֹרָה, וְאַמְּכִין קְהָרָה וְרָק לְבִנִּיבָה: (י) אַיִּטָּא אֲרִיךְ. וְנְדִילִיק (ט) קְשָׁבִנִּי הַבִּרְיָה קְקִצִּים יְמָה וְאַפְּלָן לְלִמְדָה אַסְּרָרָה²² (ז) מִשְׁהָגִיאָה זְמָנָה²³, וְכָל-שְׁבָקָן אַכְלִיל²⁴ וְשַׁעַר גְּרִיבָתָם; וְאַפְּלָן

בג'ת להזכיר גם בז'אנר דני. שאר-על-פניו, שפה ליבונית בפרט, בין שפה לאנגלית בפתחם הוויא נחוצה לשארכו (טורה).

שער הצעיר

תרגומים: 1. דקות.